Lieta Nr. C33281622,
C-2816-22/3
ECLI:LV:RIRT:2022:0615.C33281622.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022. gada 15. jūnijā

Rīgas rajona tiesa šādā sastāvā
tiesnese Ieva Čudina,
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. B/ prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja /pers. B/ 2022. gada 4. janvārī Rīgas rajona tiesā cēla prasību pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /datums/pusēm piedzima meita /pers. D/.

2020. gada 15. janvārī puses pie zvērinātas notāres Zanes Ernštreites parakstīja līgumu par kopīga nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām, bērna uzturlīdzekļiem. Vienošanās 2.1. punkts paredz, ka atbildētāja pienākums maksāt bērna uzturam katru mēnesi uzturlīdzekļus: 35 % (2021. gadā EUR 175,00 mēnesī) no valstī noteiktās minimālās mēnešalgas līdz bērna 7 gadu vecumam un 45 % (2021. gadā EUR 225,00 mēnesī) no valstī noteiktās minimālās mēnešalgas no 7 gadu vecuma.

Atbildētājs nepilda vienošanās noteikto. Šobrīd atbildētājs maksā /pers. D/ uzturam EUR 125,00 mēnesī, minētās summas nepietiek, lai apmaksātu bērna uzturu un izdevumus.

/datums/pusēm piedzima meita /pers. E/. Šobrīd atbildētājs maksā bērna uzturam EUR 125,00 mēnesī, minētās summas nepietiek, lai apmaksātu bērna uzturu un izdevumus.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus EUR 250,00 apmērā katram bērnam, jo bērniem katru dienu pastāv primāras vajadzības - mājoklis, ēdiens, medikamenti un apģērbs. Katra vecāka pienākums ir rūpēties par bērniem katru dienu. Bērni strauji aug un katru sezonu prasītājai jāatjauno visu garderobi. Prasītāja uzskata, ka būtiski pavadīt laiku kopā ar bērniem, piemēram, apmeklēt teātri, bērnu laukumus, cirku, eglītes vai zoodārzu, kā arī svētkos laikā bērni saņem dāvanas un bērniem tiek organizēti svētku svinības (eglīte, dzimšanas dienas). Turpmāk bērni brauks uz nometnēm un sacensībām.

Prasītājai ir lielas izmaksas grāmatām, pulciņiem un sporta nodarbībām, jo bērni attīstās, kas nozīmē, ka mainās gan intereses, gan bērna intelektuālais līmenis. Bērni ir jānodrošina ar izglītojošām līdzekļiem, ņemot vērā bērnu vecumu. Turpmāk bērniem būs vajadzīgs dators (iespējams katram) un mobilie telefoni.

Puses vienojās, ka bērni dzīvos ar prasītāju, līdz ar to prasītāja nodrošina mājokli bērniem. Prasītājai ir noslēgts īres līgums un maksā īres maksu no 2022. gada februāra mēneša EUR 370,00 mēnesī. Līdz ar to īres maksas izdevumi jāsadala starp visiem ģimenes locekļiem, proti, aptuveni EUR 123,00 par katru ģimenes locekli. Prasītāja arī apmaksā komunālos pakalpojumus, kurus jāsadala arī uz trīs cilvēkiem.

Sākot ar 2022. gada septembri /pers. D/ sāks apmeklēt skolu, kas nozīmē papildu izmaksas. Savukārt /pers. E/, sākot ar 2022. gada septembri, ies uz bērnu dārzu, šobrīd ir informācija, ka būs jāapmeklē privātais bērnu dārzs. 2022. gada februārī prasītājai būs jāatgriežas darbā un līdz 2022. gada septembrim būs jāapmaksā aukle. Izmaksas saistībā ar izglītības iegūšanu bērniem būs līdz 12.klasei.

Bērnu vajadzības katram: komunālie pakalpojumi EUR 57,76, ar 2021. gada 1. decembri visi tarifi ir paaugstināti; dzīvokļa īre no 2022. gada 1. februāra EUR 123,00; izglītības izmaksas: /pers. D/ EUR 53,67, /pers. E/ no 2022. gada 1. februāra EUR 200,00; veselība un higiēna EUR 25,00; /pers. D/ izklaidei un sporta izmaksas EUR 60,00; citi izdevumi, kas mainās vadoties no bērnu vecuma un vajadzībām (mēbeles, velosipēdi, remonts, ragavas, telefons, izdevumi degvielai utt.) EUR 25,00; drēbes EUR 25,00; pārtika EUR 135,00.

Prasītājai nav iespējams atspoguļot visas izmaksas, kas rodas bērna audzināšanas laikā, tomēr prasītāja 6 mēnešu laikā veica izmaksu analīzi. Prasītāja var apmierināt bērnu vajadzības un segt 50 % no visām izmaksām, kas var rasties, audzinot bērnus. Prasītāja uzskata, ka 50 % no visām izmaksām jāapmaksā atbildētājam.

Pamatojoties uz Civillikuma 177. panta pirmo, otro un ceturto daļu, 179. panta pirmo, otro un ceturto daļu, 181., 182. pantu, Bērnu tiesības aizsardzības likumu 10. panta pirmo daļu, Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu, tiek lūgts tiesu piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus katra bērna uzturam EUR 250,00 mēnesī no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas katru mēnesi līdz bērnu pilngadībai.

[2] 2022. gada 1. martā tiesā saņemti, 2022. gada 18. martā papildināti, atbildētāja rakstveida paskaidrojumi par celto prasību, kuros atbildētājs norāda, ka prasību neatzīst. Atbildētājs pilda 2020. gada 15. janvāra vienošanos.

/pers. D/ septiņu gadu vecumu sasniegs 2022.gada 21.oktobrī un atbildētājs maksājis uzturlīdzekļus 2021. gadā EUR 175,00 mēnesī.

Atbildētājs ir maksājis vairāk nekā noslēgtajā vienošanā, bet tas nedod pamatu lūgt palielināt uzturlīdzekļa apmēru.

2021. gada 2. februārī atbildētājam tika veikta mugurkaula jostas daļas L5-S1 sin diska trūces operācija, pēc kuras bija ilgstošs ārstēšanās kurss, rehabilitācija, darbā atbildētājs atgriezās tikai 2021. gada 1. jūlijā un pirmo darba algu saņēma 2021. gada 3. augustā EUR 660,00. Apzinoties, ka bērnam ir jāmaksā uzturlīdzekļi un vēl netika saņemts slimības pabalsts, atbildētājs aizņēmās naudas līdzekļus.

Atbildētājam nepieder neviens nekustamais vai kustamais īpašums. Prasītāja 2020. gada 24. februārī iegādājās automašīnu BMW V.n. /reģistrācijas numurs/ līzingā, ko apmaksāja par saviem personīgiem naudas līdzekļiem. Pēc prasītājas lūguma, atbildētājs tika ierakstīts kā tās turētājs, bet atbildētājam ar šo automašīnu nav nekādas saistības.

Atbildētājam iztikt mēnesī ar ienākumiem EUR 160,00 apmērā nav iespējams. Atbildētājam ikmēneša darba alga ir EUR 660,00. Sakarā ar veselības stāvokļa problēmām pēc operācijas nedrīkst celt ne vairāk kā 5 kg, nedrīkst būt fiziska pārslodze mugurai. Atbildētāja specialitāte ir sūkņu

servisa speciālists un sakarā ar mugurkaula operāciju, atbildētājs šobrīd nespēj veikt fiziski smagu darbu.

Ņemot vērā minēto prasības pieteikumā lūgtie uzturlīdzekļi ir nesamērīgi.

Turklāt /pers. E/ nav atbildētāja bērns, bet atbildētājs apņēmās /pers. E/ maksāt uzturlīdzekļus saskaņā ar Ministra kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumiem Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru".

Atbildētājs apņemas maksāt uzturlīdzekļus šobrīd EUR 125,00 + EUR 175,00, bet pēc bērnu septiņu gadu vecuma EUR 150,00 + EUR 225,00.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 74. pantu, 147. panta otro daļu, 148. panta otro daļu, tiek lūgts tiesu noraidīt prasību, bet tiesāšanās izdevumus piedzīt no prasītājas, noteikt uzturlīdzekļu apmēru /pers. D/, kas noteikta saskaņā ar 2020. gada 15. janvāra vienošanās norādīto apmēru; noteikt /pers. E/ uzturlīdzekļa apmēru saskaņā ar Ministra kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumiem Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru".

[3] Ņemot vērā Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10. pantā noteikto, civillietā, lai nodrošinātu savlaicīgu civillietas izskatīšanu, tika mainīts procesa veids no mutvārdu procesa uz rakstveida procesu.

Pusēm 2022. gada 14. martā nosūtīts paziņojums, ka civillieta tiks izskatīta rakstveida procesā 2022. gada 15. jūnijā, vienlaikus informējot lietas dalībniekus par tiesībām iesniegt papildu paskaidrojumus vai citus procesuālos lūgumus.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[5] Lietā noskaidrots, ka puses ir /datums/dzimušā bērna /pers. D/ vecāki (lietas 7. lapa) un /datums/dzimušā bērna /pers. E/ vecāki (lietas 8. lapa) un lietā netika apstrīdēts, ka bērnu dzīvesvieta atrodas pie prasītājas un prasītāja ikdienā realizē bērnu aprūpi.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus katra bērna uzturam EUR 250,00 ik mēnesi līdz bērnu pilngadībai.

Saskaņā ar Civillikuma 179. panta pirmo un otro daļu, vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 179. panta pirmajā daļā noteiktais vecāku pienākums uzturēt bērnu ir absolūts beznosacījuma vecāku pienākums.

Atbilstoši Civillikuma 179. pantam minētā uzturēšana izpaužas kā uzturlīdzekļu došana tam vecākam, kurš realizē bērna aprūpi, jo vecāku pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem.

Lietā netika apstrīdēts, ka prasītāja realizē bērna ikdienas aprūpi, līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības prasīt uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam no atbildētāja.

Civilprocesa likuma 5. panta sestajā daļā noteikts, ka piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments 2015. gada 7. janvāra spriedumā lietā Nr. SKC-1478/2015 ir sniedzis Civillikuma 179. panta pirmās daļas interpretāciju, norādot, ka likums uztura došanas pienākumu saistījis ar trim kritērijiem, pirmkārt, vecāku mantas stāvokli, otrkārt, laiku, kad bērns pats spēj sevi apgādāt, treškārt, vecāku spējas uzturēt bērnu.

Līdz ar to, nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa vadās no pušu spējām uzturēt bērnu, pušu mantas stāvokļa un nepieciešamības nodrošināt bērnu ar iespējami labāku uzturu. Piedzenamajiem uzturlīdzekļiem ir jābūt samērojamiem ne tikai ar katra vecāka mantisko stāvokli un reālajām spējām sniegt pēc iespējas labāku uzturu bērnam, bet arī jāatbilst bērna vajadzībām.

Tiesa, pārbaudot lietas materiālus, konstatē, ka prasītāja bērnam nepieciešamo izdevumu rašanās pierādīšanas nolūkā lietā iesniegusi pierādījumus, kas kalpo kā pierādījumi par izdevumu rašanos atsevišķās pozīcijās, taču tiesai, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 96. panta pirmo daļu, nav pamata apšaubīt faktu, ka prasītājai rodas izdevumi bērnu uzturēšanai, ievērojot to, ka prasītāja viena ikdienā realizē bērnu aprūpi, par ko lietā nav strīda.

Pušu mantiskā stāvokļa un spēju uzturēt bērnu noskaidrošanai lietā nodibināts un no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas izriet, ka prasītāja laika periodā no 2021. gada janvāra līdz 2021. gada decembrim nav guvusi ienākumus, no 2021. gada janvāra līdz 2022. gada 1. janvārim saņēma pabalstu EUR 10317,07, savukārt atbildētājs laikā no 2021. gada janvāra līdz 2021. gada decembrim guva ienākumus EUR 5598,02 un no 2021. gada janvāra līdz 2021. gada 10. oktobrim saņēma pabalstu EUR 4322,75; no Valsts ieņēmumu dienesta izziņas redzams, ka prasītāja 2021. gada 1. septembrī saņēma ienākumus no algota darba EUR 35,95, 2021. gada 11. jūnijā saņēma iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksas atmaksu EUR 571,69 un saņēma VSAA izmaksāto pabalstu un atlīdzību par laika periodu no 2021. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 31. decembra EUR 8521,57 apmērā, bet atbildētājs guvis ienākumus no algota darba par laika periodu no 2021. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 31. decembrim EUR 5598,02 apmērā, 2021. gada 30. aprīlī saņēma iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksas atmaksu EUR 399,03, saņēmis VSAA izmaksāto slimības pabalstu par laika periodu no 2020. gada 4. decembra līdz 2021. gada 19. septembrim EUR 5403,45 apmērā; no Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas datiem redzams, ka pusēm īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu nav nostiprinātas; no Ceļu satiksmes drošības direkcijas izziņas redzams, ka prasītājai pieder 2007. gada izlaiduma transportlīdzeklis, kas atrodas atbildētāja turējumā.

Novērtējot lietā gūtos pierādījumus par pušu mantisko stāvokli, tiesa konstatē, ka pušu mantiskais stāvoklis ir līdzvērtīgs, taču, novērtējot lietā gūtos pierādījumus par atbildētāja veselības stāvokli, tiesa konstatē, ka atbildētāja spējas sniegt uzturlīdzekļus bērniem ir sliktākas, salīdzinot ar prasītājas spējām.

Līdz ar to tiesa atrod par pamatotu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus bērnam /pers. D/ 2020. gada 15. janvāra pušu vienošanā pielīgtajā apmērā, ko atbildētājs nav apstrīdējis, t.i., no prasības celšanas līdz bērna septiņu gadu vecumam EUR 175, bet no septiņu gadu vecuma līdz pilngadībai EUR 225 ik mēnesi, bet ne mazāk kā 45 % no Ministru kabineta valstī noteiktā minimālo uzturlīdzekļu apmēra, bet bērna /pers. E/ uzturam valstī noteiktajā minimālajā apmērā saskaņā ar 2013. gada 15. janvāra Ministra kabineta noteikumiem Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru", t.i., no prasības celšanas līdz bērna septiņu gadu vecumam EUR 125, bet no septiņu gadu vecuma līdz pilngadībai EUR 150 ik mēnesi, bet ne mazāk kā valstī noteiktajā apmērā.

Lai gan tiesa prasītājas veiktos aprēķinus par bērniem nepieciešamajiem izdevumiem neatrod par nepamatotiem, tiesa ņem vērā, ka tie var tikt segti tikai samērojot ar vecāku reālajām iespējām un spējām nodrošināt bērnus pēc iespējas labāk.

Tā kā lietā tika nodibināti atbildētājam šķēršļi gūt lielākus ienākumus visu bērnu nepieciešamību apmierināšanai, tiesa nekonstatē pamatu prasības pilnīgai apmierināšanai.

[6] Atbilstoši Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 3. un 10. punktam, 34. panta pirmās daļas 1. punkta "b" apakšpunktam, 42. panta pirmajai daļai no atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi – valsts nodeva valsts ienākumos EUR 378,64 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 2,00. Ņemot vērā Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, tiesa nekonstatē pamatu tiesa izdevumu piedziņai no prasītājas valsts labā.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. un 97. pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi sākot no 2022. gada 4. janvāra līdz bērna septiņu gadu vecumam EUR 175, bet no septiņu gadu vecuma līdz bērna pilngadībai EUR 225, bet ne mazāk kā 45 % no Ministru kabineta valstī noteiktā minimālo uzturlīdzekļu apmēra.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi sākot no 2022. gada 4. janvāra līdz bērna septiņu gadu vecumam EUR 125, bet no septiņu gadu vecuma līdz pilngadībai EUR 150, bet ne mazāk kā Ministru kabineta valstī noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu **EUR 378,64.**

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **EUR 2,00.**

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi veicot sprieduma izpildi daļā par piedziņu /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā, samaksu veikt a/s "Swedbank" kontā Nr./konta numurs/.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par valsts nodevas piedziņu valsts labā, samaksu veikt saņēmējam: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, (piedziņas gadījumā - Valsts ieņēmumu dienests, reģistrācijas Nr.90000069281), konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva lietā Nr. C33281622, un maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, samaksu veikt saņēmējam Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, lietā Nr. C33281622, un maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijai, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Rīgas rajona tiesas tiesnese Ieva Čudina

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU